

نظریات مشورتی در خصوص پروانه وکالت

نظریه مشورتی شماره ۱:

جزئیات نظریه

شماره نظریه: ۷/۱۴۰۱/۸۲

شماره پرونده: ۱۴۰۱-۹۷-۸۲

تاریخ نظریه: ۱۴۰۱/۰۲/۰۴

استعلام:

"همزمانی داشتن پروانه وکالت و کارشناسی رسمی دادگستری"

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه:

از آنجا که شغل وکالت و کارشناسی رسمی دادگستری، از مصادیق شغل دولتی و مشاغل مذکور در اصل یکصد و چهل و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیستند تا مشمول منع موضوع قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳ شوند و در قانون وکالت مصوب ۱۳۱۵ و اصلاحات بعدی آن و قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱ و آیین نامه اجرایی ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۷ با اصلاحات بعدی نیز تصریحی به ممنوع بودن تصدی دو شغل مذکور نشده است و با یکدیگر نیز منافاتی ندارند، لذا تصدی دو شغل وکالت و کارشناسی رسمی دادگستری، فاقد اشکال قانونی است.

نظریه مشورتی شماره ۲:

جزئیات نظریه

شماره نظریه: ۷/۱۴۰۰/۱۲۰۲
شماره پرونده: ۱۴۰۰-۹۷-۱۲۰۲ ح
تاریخ نظریه: ۱۴۰۰/۱۱/۱۶

استعلام:

"وکالت کارآموزان در فرایند فرجام خواهی"

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه:

نظر به این که آیین نامه باید به نحوی تفسیر شود که با قانون هم خوانی دارد؛ بنابراین با لحاظ حکم مقرر در تبصره ۳ ماده ۶ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶ و با لحاظ بند «ب» ماده ۳۳۱ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ و با لحاظ رأی وحدت رویه شماره ۶۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۳/۱۹ هیأت عمومی دیوان عالی کشور حکم مقرر در تبصره ۲ ماده ۵۴ آیین نامه لایحه قانونی استقلال وکلای دادگستری مصوب ۱۴۰۰ ریاست محترم قوه قضاییه که مقرر می دارد: «کارآموزان در دوره سوم می توانند تحت نظر وکیل سرپرست، وکالت حداکثر تا پنج پرونده را در ماه قبول کنند. وکالت کارآموزان در پرونده هایی که احکام آنها قابل فرجام است یا مرجع تجدید نظر از احکام آنها دیوان عالی کشور است و یا پذیرش اعاده دادرسی کیفی، منفرداً یا به همراه وکیل سرپرست و سایر وکلا ممنوع است»، محمول بر آن است که وکالت کارآموزان در فرایند فرجام خواهی غیر قابل پذیرش است.

نظریه مشورتی شماره ۳:

جزئیات نظریه

شماره نظریه: ۷/۱۴۰۰/۱۵۲۳
شماره پرونده: ۱۴۰۰-۹۸-۱۵۲۳ ح
تاریخ نظریه: ۱۴۰۰/۱۱/۲۴

استعلام:

همانگونه که مستحضرید به موجب بند «چ» ماده ۸۸ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ در مورد ایثارگران متقاضی وکالت به غیر از شرط سنی، احراز دیگر شرایط ضرورت دارد؛ این در حالی است که وفق بند ۳ ماده ۱۰ لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳ اعطای پروانه وکالت به افراد دارای کمتر از بیست و پنج سال سن ممنوع است؛ به همین سبب شرط سنی داشتن بیست و چهار سال تمام شمسی در تبصره ماده ۳۸ آیین نامه اجرایی لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۴۰۰ ریاست محترم قوه قضاییه گنجانده شده است. در خصوص مقررات یادشده، یک دیدگاه این است که بند ۳ ماده ۱۰ لایحه قانونی مذکور توسط بند «چ» ماده ۸۸ قانون برنامه ششم توسعه نسخ شده است و در واقع در مورد ایثارگران شرط سنی وجود ندارد و لذا ایثارگران در هر سنی با داشتن دیگر شرایط می توانند پروانه وکالت دریافت کنند؛ دیدگاه دیگر این است لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳ که موارد ممنوعیت را ذکر کرده است، شرط سنی را در کنار عدم حجر آورده و در واقع شرایط اساسی وکالت را ذکر و افراد محجور و افراد دارای کمتر از بیست و پنج سال سن را در هر حال از داشتن پروانه وکالت منع می کند. قائل نشدن به این شرط در مورد ایثارگران با وجود حکومت آن نسبت به دیگر افراد جامعه، متضمن نوعی تبعیض است. با توجه به اختلاف دیدگاه موجود خواهشمند است در خصوص نسخ یا عدم نسخ بند ۳ ماده ۱۰ لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳ توسط بند «چ» ماده ۸۸ قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ و دیگر مقررات مشابه در قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱ با اصلاحات بعدی، اعلام نظر شود.

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه:

مفاد قسمت اخیر بند «چ» ماده ۸۸ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵ (الحاقی به قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران تحت شماره ماده ۵۹ مکرر) دایر بر معافیت ایثارگران مشمول از شرط سنی، بند ۳ ماده ۱۰ لایحه قانونی

استقلال قانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۳ در خصوص ایثارگران را با تخصیص مواجه کرده است .

نظریه مشورتی شماره ۴:

جزئیات نظریه

شماره نظریه: ۷/۱۴۰۰/۶۶۹
شماره پرونده: ۱۴۰۰-۹۸-۶۶۹ ح
تاریخ نظریه: ۱۴۰۰/۰۶/۲۳

استعلام:

با توجه به این که به استناد بند ۴ ماده ۶ قانون نحوه اخذ پروانه وکالت دادگستری و لحاظ ماده ۵۰ آیین نامه اجرایی لایحه قانونی استقلال قانون وکلای دادگستری مصوب ۱۴۰۰/۴/۶ ریاست معظم قوه قضاییه همکاران قضایی که بازنشسته شده اند و اقدام به اخذ پروانه وکالت می نمایند طبق قانون به مدت سه سال در آخرین محل خدمت قضایی خویش حق وکالت نداشته لذا با توجه به این که در سال گذشته تعدادی از همکاران محترم قضایی دادگاه تجدیدنظر استان بازنشسته و اقدام به اخذ پروانه وکالت از سوی مرکز وکلای وکلای وکلای وکلای وکلای مطروحه در دادسرا و محاکم مرکز استان و تجدیدنظر استان به استناد دادنامه شماره ۴۵۷-۱۳۹۸/۷/۱۰ موضوع پرونده کلاسه ۷/۹۸ شعبه اول دادگاه عالی انتظامی قضات مبنی بر این که قضات دادگاه تجدیدنظر استان که صلاحیت استانی داشته و قضات دیوان عالی کشور که صلاحیت کشوری داشته اند را از شمول ماده مرقوم خارج دانسته است لذا با توجه به مراتب مذکور همکاران بازنشسته در جهت دفاع از موکلین خویش در پرونده های قضایی در آخرین محل خدمت قضایی خویش اعلام وکالت نموده اند لذا صراحتاً بفرمایید همکاران موصوف با توجه به مراتب مذکور مجاز به وکالت در پرونده های قضایی مرکز استان می باشند یا خیر؟ علیهذا با توجه به فوریت و ضرورت موضوع و مراجعات مردمی در این راستا دستور فرمایید پاسخ کتبا به این معاونت اعلام گردد ضمناً پیشنهاد می گردد چون در حال حاضر با توجه به رأی مذکور در سطح استان های کشور رویه های مختلف جاری می باشد و در برخی استان ها مراجع قضایی مرکز استان وکالت قضات بازنشسته تجدیدنظر را مورد پذیرش قرار می دهند بخشنامه ای جهت ایجاد رویه واحد در سطح استان های کشور تنظیم و اعلام ضمناً در دفترچه وکالت و سامانه ثبت قرارداد وکالت ابتدا و انتهای تاریخی که وکلای موصوف قادر به انجام وکالت نمی باشند دقیقاً درج تا با ملاحظه دفترچه وکالتنامه این امر در رسیدگی به پرونده های قضایی مورد توجه قضات رسیدگی کننده قرار گیرد .

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه :
منظور از عبارت «آخرین محل خدمت» موضوع تبصره ۴ ماده ۶ قانون کیفیت اخذ پروانه وکالت دادگستری مصوب ۱۳۷۶ که در ماده ۵۰ آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۴۰۰/۴/۲ رئیس محترم قوه قضاییه نیز آمده است، آخرین حوزه قضایی است که قاضی در آن اشتغال قضایی داشته است و حوزه قضایی طبق ماده ۶ آیین‌نامه اصلاحی (۱۳۸۱/۱۱/۹) قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳/۳/۱۵ حسب مورد، بخش، شهرستان و استان با رعایت تقسیمات کشوری است؛ بدین معنی که هرگاه سمت قضایی در دادسرا، دادگاه بخش و یا دادگاه شهرستان باشد، ممنوعیت قانونی در همان بخش یا شهرستان محل خدمت قضایی است و چنانچه در دادگاه تجدید نظر استان باشد، در کل شهرستان‌های تابعه استان است. به عبارت دیگر، با لحاظ صلاحیت استانی دادگاه تجدید نظر در واقع محل خدمت قاضی دادگاه یادشده، محدود به شهرستان مرکز استان و یا دیگر شهرهایی که محل استقرار شعبه دادگاه تجدید نظر می‌باشند نبوده و کل حوزه قضایی استان، محل خدمت وی تلقی می‌شود.

نظریه مشورتی شماره ۵:

جزئیات نظریه

شماره نظریه: ۷/۹۹/۱۸۷۶

شماره پرونده: ۹۹-۹۷-۱۸۷۶ ح

تاریخ نظریه: ۱۳۹۹/۱۲/۱۰

استعلام:

آیا افراد با وکالت‌نامه‌های مدنی و تنظیمی در دفاتر اسناد رسمی می‌توانند در محاکم انتظامی کانون وکلای دادگستری اعلام وکالت و موضوع شکایت را پیگیری کنند؟

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه :
برابر ذیل ماده ۶۶۲ قانون مدنی تنها شرط لازم برای قبول وکالت از ناحیه وکیل اهلیت قانونی وی است و از سوی دیگر اصل بر آن است که تمامی اموری که توسط موکل قابلیت انجام دارد، قابل توکیل است؛ بنابراین ایجاد هرگونه محدودیت برای وکیل یا موکل باید مستند به قانون باشد و از آنجایی که محدودیت‌های مقرر برای وکالت در دادگستری امری استثنایی است و باید در حدود قدر

متیقن اعمال و اجرا شود و در مقررات قانونی شرط خاصی برای وکیل در محاکم انتظامی کانون‌های وکلا پیش‌بینی نشده است، لذا داشتن پروانه وکالت شرط پذیرش و مداخله در امر تعقیب وکیل در مراجع انتظامی یادشده نیست .

